

**Vastineet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin**

OAS oli nähtävillä lausuntoja ja mielipiteitä varten 26.2.-28.3.2025.

**Sisällysluettelo**

|    |                                                          |    |
|----|----------------------------------------------------------|----|
| 1  | L01 Lapin liitto .....                                   | 2  |
| 2  | L02 Fingrid .....                                        | 6  |
| 3  | L03 Lapin maakuntamuseo .....                            | 7  |
| 4  | L04 Meri-Lapin Lintutieteellinen Yhdistys Xenus ry ..... | 8  |
| 5  | L05 Neova .....                                          | 8  |
| 6  | L06 Tervolan kunta .....                                 | 9  |
| 7  | L07 Paliskuntain yhdistys .....                          | 9  |
| 8  | L08 Isosydänmaan paliskunta .....                        | 13 |
| 9  | M01 Yksityinen henkilö .....                             | 17 |
| 10 | M02 Yksityinen henkilö .....                             | 18 |

## Lausunnot

| Lausunnon esittäjä | Lausunto kokonaisuudessaan                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | OAS:n muutostarve ja palautteen muu huomioiminen |
|--------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|
| 1 L01 Lapin liitto | <p>Hankkeen kuvaus</p> <p>Ranuan kunnanhallitus on käynnistänyt 25.3.2024 (§ 18) Rahaselän alueelle tuulivoimaa koskevan osayleiskaavan laatimisen VSB Uusiutuva Energia Suomi Oy:n kaavoitusaloitteesta. Rahaselän kaava-alueen pinta-ala on noin 3600 ha.</p> <p>Hankkeessa suunnitellaan enintään 40 tuulivoimalan sijoittamista Rahaselän alueelle (Kuva 2.1). Voimaloiden suunniteltu kokonaiskorkeus on enintään 310 metriä ja yksikköteho 6–10 MW. Sähkönsiirto tuotantoalueelta valtakunnan verkkoon toteuttamiseksi on suunniteltu kolme eri vaihtoehtoa. Sähkönsiirto tuotantoalueelta ulkoiseen sähköverkkoon on suunniteltu toteutettavan tuotantoalueelta 400+110 kV ilmajohtolla Saunakummun sähköasemalle Simon kunnan puolelle (Kuva 2.2). Suunniteltujen sähkönsiirtovaihtoehtojen (3 kpl) pituudet ovat noin 20–23 kilometriä, joista noin kolme kilometriä sijoittuu samaan maastokäytävään nykyisen Petäjäkoski – Isokangas 400 kV voimajohdon rinnalle.</p> <p>Etäisyydet tuulivoimaloista lähimpiin keskustaajamiin ovat: Ranua noin 26 kilometriä ja Simo noin 50 kilometriä. Lähimmät kyläasutukset, Mauru ja Leppiaho sijaitsevat Ranuan kunnan puolella hankealueesta itään ja etelään noin parin kilometrin päässä.</p> <p>Suhde maakuntakaavaan</p> <p>Suunniteltu tuulivoima-alue</p> <p>21.9.2022 voimaan kuulutetussa Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa suunniteltu tuulivoima-alue sijaitsee maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M 4512). Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätaloukseen tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta myös muihin tarkoituksiin.</p> <p>Suunnitellulla tuulivoima-alueelle on osoitettu maakuntakaavassa Hirvenojanaavan turpeenottoalue (EOT 2634). Merkinnällä osoitetaan tuotannossa olevia turvetuotantoalueita. Turvetuotantoalueen jälkikäyttöä suunniteltaessa tulee pyrkiä turvaamaan alueen poronhoidon edellytykset. Suunnitellulla tuulivoima-alueella sijaitsee myös Kesikiven luonnonmetsien luonnonsuojelualue (SL 3446) ja alueen pohjoispuolella suunnittelualueen vieressä sijaitsee Puljunpalon aarnialue, luonnonsuojelualue (SL 3445). Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita tai kohteita sekä Natura 2000 -verkostoon sisällytettyjä alueita.</p> <p>Suunnitellun tuulivoima-alueen vieressä on arvokas harjualue tai muu geologinen muodostuma Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti arvokkaat harjualueet,</p> |                                                  |

| Lausunnon esittäjä | Lausunto kokonaisuudessaan                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | OAS:n muutostarve ja palautteen muu huomioiminen |
|--------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|
|                    | <p>moreenimuodostumat, kivikot, ranta- ja tuulikerrostumat, kallioalueet tai muut vastaavat arvokkaat geologiset muodostumat. Alueen käytön suunnittelussa on otettava huomioon alueen luonnonkauneuden, geologisten muodostumien sekä erikoisten luonnonolosuhteiden ja -esiintymien erityispiirteet. Suunnittelualue rajautuu lounaisosassa lentotoiminnan kannalta tärkeälle vyöhykkeelle (sv). Merkinnällä osoitetaan aluetta, joka on osoitettu lentoliikenteen varalaskupaikan ympärille. Alueen suunnittelussa tulee ottaa huomioon lentoliikenteen varalaskupaikasta johtuvat maankäytön rajoitukset. Lentoesteiden muodostavista mastoista ja rakenteista on pyydyttävä puolustusvoimien lausunto sekä ilmailulain 864/2014 158 § mukainen lausunto Traficomilta.</p> <p>Suunnitellun tuulivoima-alueen itäpuolella on maaseudun kehittämisen kohdealue, Simojokivarsi (mk 8041), johon esimerkiksi Maurun kylä suunnittelualueen vieressä kuuluu. Merkinnällä osoitetaan maaseutuvyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäyttöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista. Alueella tulee säilyttää ja kehittää monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Pysyvän asutuksen sijoittumista tulee edistää olemassa olevaa rakennetta täydentäen.</p> <p>Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa on lisäksi annettu koko maakuntakaava-alueita koskevia suunnittelumääräyksiä. Suunnittelumääräyksiensä mukaan tuulivoimalat tulee sijoittaa keskitetysti usean tuulivoimalan muodostamiin ryhmiin. Kunnan kaavoituksessa ja muussa alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon tuulivoiman rakentamisen vaikutukset maisemaan, asutukseen, loma-asutukseen, linnustoon ja muuhun eläimistöön, luontoon ja kulttuuriperintöön sekä lievennettävä haitallisia vaikutuksia. Tuulivoimaloiden suunnittelussa on turvattava puolustusvoimien toimintaedellytykset sekä selvitettävä ja otettava huomioon, tuulivoimaloiden vaikutukset tutkajärjestelmiin, puolustusvoimien radioyhteyksiin ja muihin viestintäjärjestelmiin. Tuulivoimaloita ja muita korkeita rakenteita suunniteltaessa on otettava huomioon lentoesteiden korkeusrajoitukset. Lisäksi poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäyttölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet. Valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paikalliskunnan edustajien kanssa.</p> <p>Sähkönsiirto</p> <p>Ranuan kunnan puolella sähkönsiirto reitit on osoitettu 21.9.2022 voimaan kuulutetussa Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa suunniteltu tuulivoima-alue sijaitsee maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M 4512).</p> |                                                  |

| Lausunnon esittäjä | Lausunto kokonaisuudessaan                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | OAS:n muutostarve ja palautteen muu huomioiminen |
|--------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|
|                    | <p>Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta myös muihin tarkoituksiin.</p> <p>Simon kunnan puolella sähkönsiirtoreitit sijaitsevat 19.2.2014 vahvistetun Länsi-Lapin maakuntakaavan alueella. Sähkönsiirtoreitit VEA ja VEB sijaitsevat kokonaisuudessaan ja VEC suurimmalta osin maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M 4504). Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin.</p> <p>Sähkönsiirtoreiteistä VEC menee Lumiaavan (EOT 2537) ja Laiva-aavan (EOT 2541) turpeenottoalueiden läpi. Merkinnällä osoitetaan turvetuotantoalueita. Turvetuotantoalueen jälkikäyttöä suunniteltaessa poronhoitoalueella tulee pyrkiä turvaamaan alueen poronhoidon edellytykset. VEC sähkönsiirtoreitti sivuaa myös maakuntakaavaan osoitettua tuulivoimaloiden aluetta (tv 2394). Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamia tuulivoiman hyödyntämiseen parhaiten soveltuvia alueita. Tuulivoimalat tulee sijoittaa keskitetysti usean tuulivoimalan muodostamiin ryhmiin ja niin lähelle toisiaan kuin se energiatuotannon taloudellisuus huomioon ottaen on mahdollista. Poronhoitoalueella alueen käyttöä suunniteltaessa tulee ottaa huomioon alueen poronhoidon edellytykset.</p> <p>Sähkönsiirtolinjoista VEA menee Rahaseljänaavan (eot 2745) turvetuotantoon suunnitteluun soveltuvan alueen läpi. Turvetuotannon suunnitteluun soveltuva alue Turpeenottoalueiksi voidaan ottaa jo ojitettuja tai muuten luonnontilaltaan merkittävästi muuttuneita soita tai käytöstä poistettuja suopeltoja. Soiden luonnontilaiset tai luonnontilaisten kaltaiset osat tulee jättää tuotannon ulkopuolella. Turvetuotantoalueiden käyttöönoton suunnittelussa ja ajoittamisessa on otettava huomioon tuotantoalueiden yhteisvaikutus vesistöihin ja pohjavesiin. Turvetuotantoa suunniteltaessa on otettava huomioon toiminnan vaikutukset alapuolisen vesistön tilaan ja pohjavesiin sekä pyrittävä lieventämään haitallisia vaikutuksia. Turvetuotantoalueen jälkikäyttöä suunniteltaessa poronhoitoalueella tulee turvata alueen poronhoidon edellytykset. Lisäksi VEA menee maakuntakaavaan osoitetun moottorikelkkailureitin läpi useamman kerran suunnittelualueella ja VEB ylittää moottorikelkkailureitit kerran.</p> <p>Sähkönsiirtolinjavaihtoehtoja VEA on lähellä luonnon-suojelualuetta, Runkauksen luonnonpuistoa (SL 4057). Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita tai kohteita.</p> <p>Sähkönsiirtolinjat päättyvät maakuntakaavassa osoitettuun olemassa olevaan sähkönsiirtoreittiin. Lisäksi VEC</p> |                                                  |

| Lausunnon esittäjä | Lausunto kokonaisuudessaan                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | OAS:n muutostarve ja palautteen muu huomioiminen |
|--------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|
|                    | <p>päätyy maakuntakaavassa osoitettuun voimajohdon yhteystarve-merkintään.</p> <p>Länsi-Lapin maakuntakaavassa on lisäksi annettu koko maakuntakaava-aluetta koskevia suunnittelumääräyksiä muun muassa poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäyttöiset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet. Valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa. Tuulivoimalat tulee sijoittaa keskitetysti usean tuulivoimalan muodostamiin ryhmiin. Kunnan kaavoituksessa ja muussa alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon tuulivoiman rakentamisen vaikutukset maisemman, asutukseen, loma-asutukseen, linnustoon ja muuhun eläimistöön, luontoon ja kulttuuriperintöön sekä lievennettävä haitallisia vaikutuksia. Tuulivoimaloita ja muita korkeita rakenteita suunniteltaessa on otettava huomioon lentoesteiden korkeusrajoitukset.</p> <p>Lapin liiton hallitus päätti 2.12.2024 käynnistää Lapin turvallisuus- ja liikennevaihemaakuntakaavan 2050 laatimisen, kuuluttaa vaihemaakuntakaavan vireille sekä asettaa osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville. Lapin turvallisuus- ja liikennevaihemaakuntakaava 2050 kuulutettiin vireille 24.1.2025. Vaihemaakuntakaavan tavoitteena on päivittää geopoliittisen tilanteen vuoksi voimassa olevia maakuntakaavoja ja vastata maankäytön suunnittelun osalta toimintaympäristön muutoksiin erityisesti liikennejärjestelmän ja turvallisuuden osalta. Keskeisenä tavoitteena on myös yhtenäistää seudullisten maakuntakaavojen suunnittelumääräyksiä. Tavoitteena vaihemaakuntakaavassa on osoittaa Lapin liikennestrategian 2050 mukaisesti liikennejärjestelmää koskeva kehittämistavoitteet sekä huomioida puolustusvoimien maankäytölliset tarpeet. Lisäksi tavoitteena on osoittaa keskeiset isot teollisuus- tai varastorakennusten alueet. Vaihemaakuntakaavan laadinnassa huomioidaan valtioneuvoston päätökset koskien kulttuuriympäristöä, maisema-alueita ja arkeologisia kohteita. Tavoitteena on myös selvittää laaja-alaisten M-alkuisten aluevarausten toimivuutta tässä toimintaympäristössä. Vaihemaakuntakaavassa voidaan osoittaa myös muita kaavaprosessin aikana esille tulleita tarpeita.</p> <p>Lapin aurinko- ja tuulivoimaselvityksessä 2023–2024 on tunnistettu maakunnallisesti merkittäviä potentiaalisia tuulivoima-alueita sekä näihin liittyviä mahdollisia vaikutuksia maakunta- ja kuntakaavoituksen tueksi. Lapin aurinko- ja tuulivoimaselvityksen 2023–2024 loppuraportti on julkaistu marraskuussa 2024. Selvityksessä tuulivoimapotentiaalisiksi alueeksi ei ole osoitettu julkisesti vireillä olevia tuulivoimaloiden alueita. Näiden osalta on meneillään yksityiskohtaisempi suunnittelu ja vaikutusten arviointi, jota kautta saadaan tarkempaa</p> |                                                  |

Sitowise Oy

27.2.2026

| Lausunnon esittäjä | Lausunto kokonaisuudessaan                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | OAS:n muutostarve ja palautteen muu huomioiminen         |
|--------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|
|                    | <p>tietoa kuin maakunnallisessa selvityksessä. Rahaselkä on tuotu esille suunnitteilla olevana hankkeena.</p> <p>Rahaselän hankealuetta on pidettävä seudullisesti merkittävänä ja siten sen osoittaminen maakuntakaavatasolla on lähtökohtaisesti tarpeen. Kun otetaan huomioon hankealueen ympäröivä maankäyttö ja suunniteltavan tuulivoimahankkeen sijainti maa- ja metsätalousvaltaisella alueella, jota kaavamerkinnän mukaan voidaan pääkäyttötarkoitusta haittaamatta käyttää myös muuhun tarkoitukseen, on sijoittamisen edellytykset ja poikkeaminen maakuntakaavasta mahdollista tutkia alueidenkäyttölain mukaisessa yleiskaavaprosessissa ilman maakuntakaavan muutosta.</p> <p>Lapin liiton näkemys</p> <p>Lapin liitto pitää hyvänä, että yleiskaavassa hyödynnetään ympäristövaikutusten arvioinnin selvityksiä ja kaavan aikataulu sovitetaan YVA:n aikatauluun.</p> <p>Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa kappaleessa 5.2. Maakuntakaavat on tuotu esille Rahaselän tuulivoimahankealuetta sekä sähkönsiirtoreittivaihtoehtoja koskeva maakuntakaavatilanne sekä niitä koskevat maakuntakaavamerkinnot. Maakuntakaavojen osalta on hyvä huomioida myös koko maakuntakaavaa koskevat suunnittelumääräykset.</p> <p>Lapin liiton virasto toteaa Rahaselän tuulivoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointiohjelman antavan hyvän pohjan osayleiskaavaluonnoksen laatimiselle.</p> | <p>Suunnittelumääräykset lisätään OAS:n kohtaan 5.2.</p> |
| 2 L02 Fingrid      | <p>Fingrid Oyj kiittää mahdollisuudesta lausua hankkeesta. Fingrid antaa yhden yhteisenlausunnon kunnalle ja ELY-keskukselle tästä YVA-ohjelma- ja OAS-vaiheesta.</p> <p>Fingrid Oyj on valtakunnallinen kantaverkkoyhtiö, joka vastaa Suomen sähköjärjestelmän toimivuudesta sähkömarkkinalain perusteella sille myönnetyn sähköverkkoluvan ehtojen mukaisesti. Yhtiön on hoidettava sähkömarkkinalain edellyttämät velvoitteet pitkäjänteisesti siten, että kantaverkko on käyttövarma ja siirtokyvyltään riittävä. Kantaverkkoyhtiöllä on sähkömarkkinalaissa määritelty verkon kehittämis- ja liittämisvelvollisuus. Verkonhaltijan tulee pyynnöstä ja kohtuullista korvausta vastaan liittää verkkoonsa tekniset vaatimukset täyttävät sähkönkäyttöpaikat ja sähköntuotantolaitokset toiminta-alueellaan.</p> <p>Kantaverkkoliityntöjen tulee täyttää tekniset vaatimukset, jotka on esitetty Fingridin yleisissä liittymisehdoissa (YLE). Liittymisehtoja noudattamalla varmistetaan järjestelmien tekninen yhteensopivuus. Niissä myös määritellään sopimuspuolten liityntää koskevat oikeudet ja velvollisuudet. Yleisten liittymisehtojen lisäksi voimastosten tulee täyttää Fingridin järjestelmätekniset vaatimukset (VJV). Asiakas huolehtii omaan sähköverkkoon suoraan tai välillisesti liittyvien osapuolien kanssa siitä, että myös niiden sähköverkot ja niihin liittyvät laitteistot</p> |                                                          |

Sitowise Oy

27.2.2026

| Lausunnon esittäjä        | Lausunto kokonaisuudessaan                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | OAS:n muutostarve ja palautteen muu huomioiminen |
|---------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|
|                           | <p>täyttävät kantaverkkoa koskevat liittymisehdot ja järjestelmätekniset vaatimukset.</p> <p>Fingrid Oyj:llä ei ole muuta kommentoitavaa materiaaleista.</p> <p>Tässä lausunnossa ei voida ottaa kantaa tarkemmin rakentamiseen tai teknisiin ratkaisuihin. Fingridin johtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Pyydämme toimittamaan risteämälausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta <a href="http://www.fingrid.fi/risteamaalausunnot">www.fingrid.fi/risteamaalausunnot</a>.</p> <p>Tämä lausunto koskee vain Fingridin voimajohtoja.</p> <p>Pyydämme toimittamaan YVA- ja kaava-asioita koskevat lausuntopyynnot Fingridin kirjaamoon <a href="mailto:kirjaamo@fingrid.fi">kirjaamo@fingrid.fi</a>.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <p>Merkitään tiedoksi.</p>                       |
| 3 L03 Lapin maakuntamuseo | <p>Ranuan kunta pyytää Lapin maakuntamuseon lausuntoa asiakentässä mainitusta osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Lapin maakuntamuseo lausuu asiasta Ranuan kunnan alueesta vastaavana museolain (314/2019) mukaisena alueellisena vastuumuseona museolain 7§ 1 momentin 2 kohdan mukaisen kulttuuriympäristötehtävänsä puitteissa.</p> <p>Arkeologia</p> <p>Suunnitelmassa tunnistetaan tarve tehdä arkeologinen selvitys suunnittelualueella. Selvitys teetetään osana hankkeen YVA-menettelyä.</p> <p>Lapin maakuntamuseolla ei ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta huomautettavaa.</p> <p>Rakennettu kulttuuriympäristö</p> <p>Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan yleiskaavan vaikutusten arvioinnissa tarkastellaan erityisesti hankkeen luonto-, maisema-, melu-, kulttuuriympäristö-, välke- ja ilmastovaikutuksia sekä vaikutuksia ihmisiin. Suunnitelman mukaan kaavoituksen kanssa samaan aikaan tehdään YVA-lain (252/2017) mukainen ympäristövaikutusten arviointi. Kaavassa hyödynnetään YVA-menettelyn tuloksia sekä YVA:n yhteydessä tehtäviä selvityksiä, joita ovat muun muassa maisemaselvitys, selvitys varjostusvälkkeestä ja näkymisalueanalyysi.</p> <p>Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on tunnistettu hankkeen keskeisimpinä vaikutuksina olevan muun ohella kulttuuriympäristöön kohdentuvat vaikutukset, mutta suunnitelmassa ei ole kuitenkaan esitetty tehtäväksi rakennettuun kulttuuriympäristöön kohdentuvia selvityksiä tai tutkimuksia. Lapin maakuntamuseon näkemyksen mukaan rakennetun kulttuuriympäristön valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti merkittävien kohteiden tunnistamiseksi ja niihin kohdistuvien</p> | <p>Kaavaselostuksessa arvioidaan vaikutukset</p> |

Sitowise Oy

27.2.2026

| Lausunnon esittäjä                                   | Lausunto kokonaisuudessaan                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | OAS:n muutostarve ja palautteen muu huomioiminen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                      | vaikutusten arvioimiseksi tulisi laatia rakennetun kulttuuriympäristön arvot tunnistava tutkimus tai selvitys.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | rakennettuun kulttuuriympäristöön.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 4 L04 Meri-Lapin Lintutieteellinen Yhdistys Xenus ry | <p>Ranuan kunta suunnittelee 40 tuulivoimalan aluetta Rahaselkään. Yleisötilaisuudessa 17.3.2025 Maurun kylällä hanketta vastustettiin monessa puheenvuorossa. Yhtenä tärkeänä perusteena oli hankkeen haitalliset ympäristövaikutukset.</p> <p>Kunta kaavoittaa alueita lakiin perustuen. Alueidenkäytölakia tulee noudattaa mm. yleiskaavaa laadittaessa.</p> <p>Alueidenkäyttölain 32 § sanoo, että maakuntakaava on ohjeena yleiskaavan laatimiselle ja muuttamiselle. Tämä koskee myös osayleiskaavaa. Lain 39 § vaatii, että yleiskaavaa laadittaessa on maakuntakaava otettava huomioon. Myös viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaava huomioon.</p> <p>Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava on hyväksytty Lapin liiton valtuustossa 16.5.2022. Maakuntakaavassa on osoitettu tuulivoimaloiden alueita tv ja tuulivoimapotentiaalisia alueita tv1. Ranuan kunnan alueelle ei ole osoitettu yhtään tuulivoimalaa. Tämän kertoo selkeästi niin kaavaselostuksen teksti kuin maakuntakaavan esittävä kartta.</p> <p>Rahaselän tuulivoimasuunnitelma Ranuan kunnassa ei sisälly Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavaan eikä siksi ole alueidenkäyttölain mukainen.</p> | <p>Tuulivoimahanke sijoittuu pääosin maa- ja metsävaltaiselle alueelle. Maakuntakaavamerkinnän mukaan pääkäyttötarkoitusta haittaamatta aluetta voidaan käyttää myös muuhun tarkoitukseen. Lapin liiton lausunnon mukaan tällä alueella voidaan tutkia maakuntakaavasta poikkeamista alueidenkäyttölain mukaisessa yleiskaavaprosessissa ilman maakuntakaavan muutosta.</p> |
| 5 L05 Neova                                          | <p>Mielipiteemme koskee Neova -konsernin tytäryhtiön Vapo Terra Oy:n omistamia ja Neova Oy:n vuokraamia alueita.</p> <p>Ranuan kunnanvaltuusto on käynnistänyt Rahaseljän alueelle tuulivoimaa koskevan osayleiskaavan laatimisen VSB Uusiutuva Energia Suomi Oy:n aloitteesta. Rahaseljän hankealueella on Vapo Terra Oy:n omistama alue, Hirviojanaapa, joka on vuokrattu Neova Oy:lle turvetuotantoon. Hirviojanaapa on edelleen turvetuotannossa. Alueella on turvetuotannon ympäristölupa, joka sisältää määräykset myös turvetuotannossa käytettävistä vesienjohtamisreiteistä ja vesienkäsittelyrakenteista. Vesienkäsittelyrakenteet ovat tärkeä osa turvetuotantoa ja ne tulee ottaa huomioon esim. tieyhteyksiä, teihin liittyviä muutoksia tai kaapelointeja suunniteltaessa. Myös paloturvallisuuskulma on tärkeä turvetuotantoalueen läheisyydessä.</p> <p>Maanomistajana Vapo Terra Oy suhtautuu positiivisesti tuulivoiman kehittämiseen. Korostamme, että toimijoiden tulee keskenään yhteistyössä sovittaa yhteen erilaiset maankäyttömuodot ottaen huomioon nykyisen toiminnan ympäristölupa-, työturvallisuus- ja paloturvallisuuskohdat..</p>                                                                                                          | <p>Palautteen johdosta OAS-aineistoa ei ole tarpeen muuttaa tai täydentää. Tuulivoimaloiden suunnittelussa ja toteutuksessa otetaan huomioon</p>                                                                                                                                                                                                                            |

Sitowise Oy

27.2.2026

| Lausunnon esittäjä          | Lausunto kokonaisuudessaan                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | OAS:n muutostarve ja palautteen muu huomioiminen                                                                                                                                                          |
|-----------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                             | <p>Haluamme jo tässä vaiheessa tuoda esiin, että tuulivoimaa käsittelevässä osayleiskaavassa tulee suhtautua kriittisesti muihin kuin tuulivoiman sijoittamispaikkojen merkintöihin. Esimerkkinä vaikutuksiltaan epäselvien luo-merkintöjen käyttö. Osayleiskaavan luo-merkinnät saattavat rajoittaa ja jopa estää muuta maankäyttöä merkintäalueilla tai niiden välittömässä läheisyydessä. Luo-merkintä ei kuitenkaan oikeuta maanomistajaa korvauksiin maankäytön estymisestä. Neovan näkemys on, että tuulivoimaloiden sijoittelua ja niihin liittyvää rakentamista on mahdollista ohjata osayleiskaavassa muutoin kuin luo-merkinnöillä.</p> <p>Seuraamme Rahaseljän tuulivoiman osayleiskaavan ja siihen liittyvän YVA-hankkeen etenemistä ja lausumme niistä tarvittaessa hankkeen myöhemmissä vaiheissa. Kaavoitukseen ja YVA-hankkeeseen liittyvät kuulutukset ja aineistot voi toimittaa meille sähköpostiosoitteeseen vapo.maankaytto@vapo.fi</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | <p>palo- ja henkilöturvallisuus. Hanke on suunniteltu niin, että se ei aiheuta sellaisia haitallisia ympäristövaikutuksia, joiden lieventämiseksi tarvittaisiin ympäristölupaan liittyviä määräyksiä.</p> |
| 6 L06 Tervolan kunta        | <p>Tervolan kunta toteaa lausuntonaan, ettei sillä ole huomauttamista Rahaselän osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | <p>Merkitään tiedoksi.</p>                                                                                                                                                                                |
| 7 L07 Paliskuntain yhdistys | <p>Ranuan kunnanvaltuusto on käynnistänyt 22.4.2024 § 12 Rahaselän alueelle tuulivoimaa koskevan osayleiskaavan laatimisen VSB Uusiutuva Energia Suomi Oy:n kaavoitusaloitteesta. Hanke sijoittuu Ranuan kunnan alueelle, noin 26 kilometriä Ranuan kuntakeskuksesta luoteeseen Simon kuntaan rajautuen. Kaava-alueen pinta-ala on noin 3600 hehtaaria.</p> <p>Kaavoituksen tavoitteena on mahdollistaa Ranuan kuntaan enintään 40 tuulivoimalan ja niihin liittyvien huolto-ten, maakaapeleiden, tarvittavien sähköasemien ja sähkönvarastointiratkaisujen rakentaminen laatimalla AKL 77 a §:n mukainen oikeusvaikutteinen yleiskaava, jota voidaan käyttää suoraan tuulivoimalan rakennusluvan myöntämisen perusteena.</p> <p>Suunnittelualue sijoittuu Isosydänmaan paliskunnan alueelle. Poronhoito on tärkeä työllistäjä paitsi suoraan, myös lihan ja muiden tuotteiden jalostuksen sekä matkailupalveluiden kautta. Poronhoito ylläpitää kunnan monipuolista elinkeinorakennetta. Erityisesti pienemmissä kylissä poronhoito on merkittävä työllistäjä ja elinvoimaisuuden, maisemakuvan ja turvallisuuden ylläpitäjä. Paliskuntien poronhoito perustuu porojen vapaaseen laiduntamiseen ja luonnonlaitumien ympärivuotiseen käyttöön.</p> <p>Isosydänmaan paliskunnassa on paljon muuta maankäyttöä, ja paliskunta on eri yhteyksissä ilmaissut huolensa vaikutusten kasautumisesta. Erityisesti energiarakentamisesta aiheutuvien yhteisvaikutusten kertautuvat haitat uhkaavat nousta kohtuuttomuuden mittoihin.</p> |                                                                                                                                                                                                           |

Sitowise Oy

27.2.2026

| Lausunnon esittäjä | Lausunto kokonaisuudessaan                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | OAS:n muutostarve ja palautteen muu huomioiminen                                         |
|--------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------|
|                    | <p>Paliskuntain yhdistys lausuu asiassa yleisellä tasolla, sillä yhdistykseen tulee erilaisiin maankäytön hankkeisiin liittyen lausuntopyyntöjä vuosittain vajaa 100 ja määrä on nousussa. Resurssit eivät enää riitä yksityiskohtaiseen paneutumiseen yksittäisiin osayleiskaava-asioihin. Kaavoittajalla on selvitysvelvollisuus kaavan vaikutuksista. Vaikutukset on arvioitava riittävällä tarkkuudella yhteistyössä asianosaisen paliskunnan kanssa.</p> <p>Kaavamenettelyn osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa tulee olla alueen paliskunta tai paliskunnat merkittynä osallisiksi. Poronhoitoalueella osallinen on aina paliskunta, jonka alueelle hanke sijoittuu. Jos kaavan vaikutukset ulottuvat naapuripaliskuntiin, on heidät myös tulkittava osallisiksi.</p> <p>Poronhoidon huomioon ottaminen kaavoituksessa</p> <p>Poronhoito on merkittävä ja pitkän historian omaava maankäyttömuoto. Poronhoitolaki (PHL 848/1990) on erityislaki, joka tulee ottaa huomioon poronhoitoalueella toimittaessa. Poronhoito-oikeus ja siihen kiinteästi kuuluva vapaa laidunnusoikeus on ikiaikainen nautintaoikeus, joka on suoraan poronhoitolailla turvattu erityinen oikeus (PHL 3§). Poronhoitolaissa (53 §) säädetään myös, että suunnitellessaan valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä, valtion viranomaisen on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajan kanssa. PHL 53§:n kaltaisia neuvotteluita suositellaan käytäväksi muillakin kuin valtion omistamilla mailla, sillä ne on todettu hyväksi keinoksi yhteensovittaa poronhoitoa ja muita maankäytön muotoja kaavoituksessa. Maakuntakaavamääräykset voivat myös ohjata neuvottelujen käymiseen.</p> <p>Poronhoitoalueen maakuntakaavoissa on poronhoidon toiminta- ja kehittämisedellytysten turvaamista edellyttäviä yleismääräyksiä sekä tarkempia määräyksiä esim, poronhoidolle tärkeiden alueiden huomioonottamisesta ja säilyttämisestä. Voimassa olevan Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan koko kaava-alueella koskeva yleismääräys edellyttää: "Poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet. Valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa." Maakuntakaavoissa on myös tuulivoimaloiden alueisiin liittyviä yleismääräyksiä, joissa edellytetään poronhoitoalueella turvaamaan poronhoidon edellytykset.</p> <p>Alueidenkäyttölain 39§:n mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset. Yleiskaavalla ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta</p> | <p>OAS:aan on merkitty osallisiksi Isosydänmaan paliskunta ja paliskuntain yhdistys.</p> |

Sitowise Oy

27.2.2026

| Lausunnon esittäjä | Lausunto kokonaisuudessaan                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | OAS:n muutostarve ja palautteen muu huomioiminen                                                                                             |
|--------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                    | <p>haittaa. Poronhoito on osa alueen elinkeinoelämää ja etenkin sivukylillä tärkeä toimeentulon lähde. Poronhoitajat ovat alueella oikeudenhaltijoita, joille ei saa hankkeen kaavalla aiheuttaa kohtuutonta haittaa. Suunnittelualueella poronhoidon turvaaminen hankkeen kaavoituksessa on välttämätöntä. Alueidenkäyttölain 9§ :n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Poronhoidon nykytila ja toiminta kaava-alueella ja sen vaikutusalueella tulee kuvata. Vaikutukset poronhoidolle tulee arvioida yhteistyössä alueen paliskunnan kanssa.</p> <p>Kaavassa on selvitettävä sen vaikutukset niin laajasti kuin niitä arvioidaan olevan. Selvityksessä tulisi kiinnittää erityistä huomiota yhteisvaikutusten arviointiin. Yhteisvaikutusten arvioinnissa on otettava huomioon hankkeen alueen paliskunnan tai paliskuntien toiminta-alueella ja lähialueella käynnissä olevat hankkeet. Yhteisvaikutusten arvioinnissa asianosaisen paliskunnan antama näkemys vaikutuksista on otettava huomioon.</p> <p>Poroelinkeinosta tulisi kuvata osayleiskaavan valmisteluaineistossa seuraavia perusasioita:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>■ Asianosaisen paliskunnan perustiedot</li><li>■ Kuvaus poronhoidon toiminnan luonteesta suunnittelu- ja kaavan vaikutusalueella</li><li>■ Poronhoidon perusinfrastruktuurin kuvaus suunnittelu- ja kaavan vaikutusalueella</li><li>■ Alueen sijoittuminen suhteessa porojen laiduntamiseen</li><li>■ Alueen merkitys paliskunnan toiminnan kannalta:<ul style="list-style-type: none"><li>o Miten suuri osa paliskunnan poroista laiduntaa/käsitellään alueella?</li><li>o Miten suurta osaa poronhoitajista hanke koskee suoraan?</li><li>o Jos alueelle sijoittuu poronhoidon rakenteita (esim, erotusaita, kämpä), mikä on niiden merkitys (pääaita vai vähemmän käytetty) paliskunnan poronhoidon kannalta?</li></ul></li></ul> <p>Lisäksi kaavan valmisteluaineistoista tulee käydä ilmi, miten on arvioitu PHL 53§:n mukaisen tai sen kaltaisen neuvottelun tarve, neuvottelun suunniteltu ja/tai toteutunut ajankohta, ja tarvittaessa, miten neuvottelu sovitaan yhteen YVA- ja kaavamenettelyn kanssa.</p> <p>Suosittelut aineistot ja/tai menetelmät vaikutusten arviointiin:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>■ Paliskuntain yhdistykset tilastot (Poromies-lehden vuoden 1 . nro: tilastoliite)</li></ul> | <p>Poronhoidon nykytila ja vaikutukset on kuvattu kaavaselostuksessa.</p> <p>OAS:aan lisätään tieto PHL 53 §:n mukaisesta neuvottelusta.</p> |

| Lausunnon esittäjä | Lausunto kokonaisuudessaan                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | OAS:n muutostarve ja palautteen muu huomioiminen             |
|--------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|
|                    | <ul style="list-style-type: none"><li>■ Paliskuntien tiedot: <a href="https://paliskunnat.fi/py/paliskuT-mat/paliskuntien-tiedot/">https://paliskunnat.fi/py/paliskuT-mat/paliskuntien-tiedot/</a></li><li>■ Porotalouden paikkatietoaineisto</li><li>■ Karttatyöskentely ja/tai poroisännän/paliskunnan edustajan/edustajien haastattelut</li><li>■ Neuvottelut</li><li>■ Paliskunnan lausunto</li></ul> <p>Lisätietoja:</p> <p>Anttonen ym. (2023) Tuulivoimahankkeiden suunnittelu ja operointi poronhoitoalueella - tuulivoima-alan ja poronhoidon näkemys hyvistä käytännöistä.<br/><a href="https://akordi.fi/wp-content/uploads/Paliskuimat-ja-tuulivoimatoimijat-toimintamalli-12012023-FINAL.pdf">https://akordi.fi/wp-content/uploads/Paliskuimat-ja-tuulivoimatoimijat-toimintamalli-12012023-FINAL.pdf</a></p> <p>Paliskuntain yhdistyksen nettisivut:</p> <p>Maankäyttö <a href="https://paliskunnat.fi/py/neuvonta/maankavtto/">https://paliskunnat.fi/py/neuvonta/maankavtto/</a></p> <p>Tutkimustietoa <a href="https://paliskunnat.fi/py/materiaalit/tutkimustietoa/">https://paliskunnat.fi/py/materiaalit/tutkimustietoa/</a></p> <p>Opas poronhoidon tarkasteluun maankäyttöhankkeissa (PoroYVA-opas):<br/><a href="https://paliskunnat.fi/poroyva/PoroYVA-2014-FI-web.pdf">https://paliskunnat.fi/poroyva/PoroYVA-2014-FI-web.pdf</a></p> <p>Kaavassa annettavat määräykset</p> <p>Tuulivoimaosayleiskaavassa on syytä antaa määräys, jonka mukaan kaava-alueella sallitaan porotalouden edellyttämien rakenteiden rakentaminen siten, että ne sovitetaan yhteen tuulivoimatoimintojen kanssa. Tämä määräys on tarpeellinen, sillä alueelle voi olla tarvetta rakentaa poronhoidon rakennelmia, esimerkiksi pyyntiaitoja. Rakenteiden salliminen ei kuitenkaan turvaa riittävästi poronhoidon edellytyksiä hankkeen jatkosuunnittelussa ja toteuttamisessa.</p> <p>Kaavoissa tulisi lisäksi antaa alueella voimassa olevan maakuntakaavan ohjausta noudattava yleinen kaavamääräys poronhoidon toiminta- ja kehittämisedellytysten turvaamiseksi. Esimerkiksi: "Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on turvattava poronhoidon toiminta- ja kehittämisedellytykset." Tämän kaltainen määräys on vakiintuneesti käytössä poronhoitoalueen tuulivoimaosayleiskaavoissa.</p> <p>Kaavan sallimasta rakentamisesta voi aiheutua paliskunnalle kohtuutonta tai huomattavaa haittaa, jota ei kaavamääräyksiin ole mahdollista lieventää tai poistaa. Tällöin kaava on alueidenkäyttölain (39 §) tai poronhoitolain (2 §) vastainen, eikä sitä voida hyväksyä.</p> <p>Lopuksi</p> | <p>Poronhoito huomioidaan kaavan yleisissä määräyksissä.</p> |

| Lausunnon esittäjä               | Lausunto kokonaisuudessaan                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | OAS:n muutostarve ja palautteen muu huomioiminen                |
|----------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|
|                                  | <p>Kaavassa on selvitettävä sen vaikutukset niin laajasti kuin niitä arvioidaan olevan. Vaikutusten arvioinnin tulee olla asianmukainen ja riittävä.</p> <p>Paliskunnat on merkittävä osallisiksi kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.</p> <p>Alueen paliskunnan/paliskuntien kanssa tulee käydä hankkeesta poronhoitolain 53§:n mukaisia tai kaltaisia neuvotteluja kaavamenettelyn aikana. Järjestettävät neuvottelut on syytä kirjata osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan. YVA- ja kaavamenettelyiden aikana tulee etsiä keinoja haitallisten vaikutusten estämiseen, lieventämiseen ja kompensointiin yhteistyössä alueen poronhoidon harjoittajien kanssa.</p> <p>Alueen paliskunnan/paliskuntien lausunnot ja kannanotot tulee ottaa huomioon painoarvoltaan merkittävänä.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <p>Isosydänmaan paliskunta on merkitty osalliseksi OAS:aan.</p> |
| 8 L08<br>Isosydänmaan paliskunta | <p>Isosydänmaan paliskunnan kanta Rahaselän tuulivoimahankkeeseen on kielteinen sen todennäköisten, kohtuuttomien haittojen vuoksi. Rahaselän tuulivoimahankkeen vaikutukset yhdessä jo olemassa olevien, rakenteilla tai jo kaavoitettujen hankkeiden kanssa tulevat aiheuttamaan kohtuutonta haittaa paliskunnan poronhoidolle.</p> <p>Isosydänmaan paliskunnan poronhoito on joutunut väistämään vuosi vuodelta laajenevaa tuulivoimarakentamista. Paliskunta on erittäin kuormittunut laidunalansa vähenemisestä ja pirstoutumisesta teollisen maankäytön vuoksi. Kiihtyvä energiahankkeiden suunnittelu työllistää paliskuntien poroisäntää ja hallintoa kohtuuttomasti. Paliskunnassa on toiminnassa ja suunnitteilla huomattava määrä tuuli- ja aurinkovoiman tuotantoa. Paliskuntaan sijoittuu ennestään Onkalon, Halmekankaan, Putaankankaan, Leipiön ja Sarvisuon tuulivoima-alueet. Näissä on yhteensä 65 tuulivoimalaa. Lisäksi paliskunnan alueelle sijoittuu valmiiksi luvitettu Seipimäki-Tikkalan tuulivoimahanke (27 voimalaa), YVA-vaiheessa olevat Leilisuon (8–14 voimalaa) ja Lyypäkin (42 voimalaa) tuulivoimahankkeet, kaavoitusvaiheessa oleva Ruonasuon hanke sekä rakennusvaiheessa oleva Exilionin aurinkovoimalahanke Simon kunnan alueella. Ranuan kunnan puolella paliskuntaan sijoittuu tämän hankkeen lisäksi Näätäaavan e-metanolilaitos ja tuulivoima-alue sekä Suhangon kaivoshanke. Lisäksi vireillä on myös useita muita aurinko- ja tuulivoimahankkeita. Paliskunta on erittäin huolissaan tulevaisuudestaan. Sen tila on loppumassa. Laidunalueet ovat pienentyneet ja pirstoutuneet, jolloin uusien hankkeiden paine jäljellä oleviin laidunalueisiin on yhä suurempi. Poronhoidon laidun- ja toimintatila ei kestä muusta maankäytöstä aiheutuvaa kumulatiivua häiriötä ja laidunalan heikkenemisen ja vähenemisen taakkaa.</p> <p>Rahaselän tuulivoimahankealue sijoittuu kokonaisuudessaan Isosydänmaan paliskunnan alueelle.</p> <p>Narkauspaliskunnan raja on hankealueesta noin 10 km pohjoiseen. Paliskuntien välillä ei ole esteitä ja</p> |                                                                 |

| Lausunnon esittäjä | Lausunto kokonaisuudessaan                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | OAS:n muutostarve ja palautteen muu huomioiminen |
|--------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|
|                    | <p>hankealueella laiduntaa sekä Isosydänmaan että jonkin verran myös Narkauksen poroja. Rahaselän hankealue on porojen kevät-, syys- ja talvilaidunalueita. Kevät-laidunalue on samalla myös porojen vasoma-alueita. Porojen laidunkierto kulkee alueen läpi keväällä. Hankealueen läheisyyteen sijoittuu useita paliskunnan siirtoaitapaikkoja, joita käytetään vasanmerkinnöissä sekä Tainijärven kiinteä vasanmerkitysaita. Suunniteltu tuulivoimahanke tulee aiheuttamaan suoraa ja epäsuoraa laidunmenetyksiä paliskunnalle sekä vaikeuttaa ja hankaloittaa poronhoitotöiden tekemistä alueella.</p> <p>Paliskunnan kokemusten mukaan porot välttävät tuulivoimala-alueita ja pyrkivät kiertämään ne kaukaa. Ruotsalaisen tutkimuksen mukaan (Skarin ym. 2015) vasomaisa aikana vaatimet välttivät tuulipuistoja niiden rakentamisaikana jopa 3,5 km päähän alueesta. Porot myös lakkasivat käyttämästä tai käyttivät vähemmän tuulipuistojen läheisistä vakiintuneista kulkureiteistään ja liikkuivat nopeammin alueen poikki (Skarin ym. 2015). Tuulivoiman aiheuttama häiriö (melu ja liike) porojen laiduntamiselle vasoma-aikana on todettu jatkuvan hankkeiden toiminnan aikana (Skarin ym. 2018) eikä välttäminen ole vähentynyt ainakaan 7 vuoden toiminnan aikana. Jos poroilla on tilaa väistää, ne väistävät tuulivoimapuistoja. Porot muuttavat käyttäytymistään enemmän avoimilla alueilla lähellä tuulivoimaa, verrattuna metsäalueisiin.</p> <p>Hanke vaikeuttaa poronhoitotöitä alueella kesällä (vasanmerkintä). Jos vasat jäävät merkitsemättä, niitä ei voida erottaa omistajansa omaisuudeksi esim. liikennevahinkotilanteessa. Tällöin porosta saatava vahingonkorvaus tai teurastuotto ei tule poronhoitajalle vaan menee paliskunnalle. Laidunten vähentyessä, pirstoutuessa ja käytettävyyden heiketessä muuten, porojen laidunnuspaine lisääntyy muilla alueilla ja laitumet kuluvat epätasaisesti. Tämä voi johtaa siihen, että porojen teurastuotto (vasaprocentti) alenee, teuraspainot alenevat ja porotalouden lihantuotto kärsii. Toisaalta poroja voidaan joutua ottamaan lisäruokinnan piiriin entistä aiemmin, jos ne pyrkivät lähtemään normaaleilta laidunalueiltaan pois tai jos ne eivät saa tarpeeksi ravintoa kulu-neilta laidunalueilta. Aikaistunut lisäruokinta tarkoittaa lisäkustannuksia ja elinkeinon kannattavuuden heikkenemistä edelleen. Hanke myös todennäköisesti aiheuttaa porojen siirtymisen alueille, missä ne aiheuttavat haittaa vakitukselle asutukselle ja viljelyksille. Isosydänmaan paliskunnalle aiheutuu valtavasti lisätyötä ja kustannuksia porojen siirtämisestä, vahinkojen estämisestä ja korvaamisesta. Lisäksi aiheutuu ristiriitoja asukkaiden kanssa.</p> <p>Poronhoito on edelleen perinteinen elinkeino Ranuan ja Simon kunnissa ja sillä on tärkeä merkitys niin kulttuurillisesti kuin syrjäkylien asuttuna pitämisessä. Poronhoito työllistää suoraan sekä päätoimisesti että sivutoimisesti, mutta myös välillisesti muun muassa matkailun</p> |                                                  |

| Lausunnon esittäjä | Lausunto kokonaisuudessaan                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | OAS:n muutostarve ja palautteen muu huomioiminen                   |
|--------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|
|                    | <p>ja lihanjalostuksen kautta. Yhä syvemmillä sydänmaille laajeneva tuulivoimarakentaminen on todellinen uhka poroelinkeinojen säilymiselle.</p> <p>Myös hankkeeseen liittyvä voimajohto vähentää ja pirstoo laitumia, vaikuttaa porojen laidunnukseen ja voi vaikeuttaa poronhoitotöitä. Joidenkin paliskuntien kokemuksen mukaan porot eivät mielellään laidunna voimajohtojen alla. Paliskuntien kokemuksen mukaan voimajohtoaukolla lisääntyy (luvaton) moottorikelkkailu talvella/kevättalvella. Tämä aiheuttaa rauhattomuutta, mikä voi ohjata poroja kulkemaan kelkkajäljillä, missä ne altistuvat kolareille. Hankealueella rakennettavaan ja parannettavaan tiestöön sekä tuulivoimaloiden perustuksiin tarvitaan suuret määrät soraa tai muuta maa-ainesta. Maa-ainesten ottaminen poronhoitoalueelta lisää poronhoidon laidunmenetyksiä, mikä myös on yksi energiantuotannon kumulatiivisista vaikutuksista.</p> <p>Poronhoitolaissa (53§) säädetään, että suunnitellessaan valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä, valtion viranomaisen on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajan kanssa. Paliskunta edellyttää PHL 53§:n kaltaisia neuvotteluita käytäväksi muillakin kuin valtion omistamilla mailla, sillä ne ovat muodostuneet vakiintuneeksi käytännöksi yhteensovittaa poronhoitoa ja muita maankäytön muotoja. Maakuntakaavamääräykset voivat myös ohjata neuvottelujen käymiseen.</p> <p>Voimassa olevan Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan koko kaava-alueella koskeva yleismääräys edellyttää: "Poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet. Valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa."</p> <p>Alueidenkäyttölain 32§:n mukaan maakuntakaavan on oltava ohjeena yleiskaavaa laadittaessa ja muutettaessa. Alueidenkäyttölain 39§:n mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset. Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa. Poronhoitolain 3§ tekee poronhoitajista alueella oikeudenhaltijoita, joille ei saa hankkeen kaavalla aiheuttaa kohtuutonta haittaa. Alueidenkäyttölain 9§:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Laki ympäristövaikutusten arvioinnista (YVAL 252/2017) velvoittaa myös alueella toimivaan elinkeinoon kohdistuvien vaikutusten selvittämiseen. Poronhoidon nykytila ja toiminta suunnittelualueella ja sen vaikutusalueella tulee kuvata riittävän laajasti. Samoin poronhoitoon kohdistuvat vaikutukset tulee arvioida riittävän laajasti. Selvitysalueena tulee olla alueen paliskunta ja tarkemmin lähialueen poronhoito.</p> | <p>OAS:aan lisätään tieto PHL 53 §:n mukaisesta neuvottelusta.</p> |

Sitowise Oy

27.2.2026

| Lausunnon esittäjä | Lausunto kokonaisuudessaan                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | OAS:n muutostarve ja palautteen muu huomioiminen                          |
|--------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|
|                    | <p>Vaikutukset poronhoidolle tulee arvioida hyödyntäen alueen paliskunnan poronhoidon ja alueen käytön asiantuntemusta. Vaikutukset tulee arvioida yhteistyössä paliskunnan kanssa.</p> <p>Alueella voimassa oleva Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan yleismääräys edellyttää, että "Poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueiden käytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet. Valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa." Aluetta ei ole maakuntakaavassa merkitty tuulivoimapotentialialiseksi alueeksi.</p> <p>Lapin tuulivoimaselvityksessä on todettu alueen 57 osalta, että "Alueen toteuttaminen nykyisellä sijainnillaan aiheuttaa kohtuutonta haittaa poronhoidolle, mikä voi estää alueen hyödyntämisen tuulivoimakäyttöön. Tuulivoima-alueita ei ole mahdollista toteuttaa seudullisesti merkittävänä (yli 10 voimalaa) ilman kohtuutonta vaikutusta poronhoidolle." Ja alueen 60 osalta "Alueen toteuttaminen nykyisellä sijainnillaan aiheuttaa kohtalaista haittaa poronhoidolle. Haitat vaikuttavat painottuvan etenkin alueen pohjoisosaan, joten alueen pienentämisellä tai voimaloiden sijoittelulla voidaan ennalta arvioiden lieventää haittoja." Kaavoituksessa oleva alue on vain osittain sama Lapin liiton selvityksessä mainitun alueen 60 kanssa.</p> <p>Kaavassa on selvitettävä sen vaikutukset niin laajasti kuin niitä arvioidaan olevan. Selvityksessä tulee kiinnittää erityistä huomiota yhteisvaikutusten arviointiin. Yhteisvaikutusten arvioinnissa on otettava huomioon koko Isosydänmaan paliskunnan toiminta-alueella ja lähialueella käynnissä olevat hankkeet. Yhteisvaikutusten arvioinnissa paliskunnan antama näkemys vaikutuksista on otettava huomioon. YVA- ja kaavamenettelyiden aikana tulee myös etsiä toimenpiteitä haitallisten vaikutusten estämiseen, lieventämiseen ja kompensointiin yhteistyössä alueen poronhoidon harjoittajien kanssa. Poronhoitoon kohdistuvat vaikutukset on tunnistettu merkittäviksi, joten niiden asianmukaiseen ja osallistavaan arviointiin tulee varata riittävät resurssit.</p> <p>Poroelinkeinosta tulisi kuvata osayleiskaavan valmisteluaikavälillä seuraavia perusasioita:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Paliskunnan perustiedot</li><li>• Kuvaus poronhoidon toiminnan luonteesta suunnittelu- ja kaavan vaikutusalueella</li><li>• Poronhoidon perusinfrastruktuurin kuvaus suunnittelu- ja kaavan vaikutusalueella</li><li>• Alueen sijoittuminen suhteessa porojen laiduntamiseen</li><li>• Alueen merkitys paliskunnan toiminnan kannalta:</li></ul> | <p>Poronhoidon nykytila ja vaikutukset on kuvattu kaavaselostuksessa.</p> |

Sitowise Oy

27.2.2026

| Lausunnon esittäjä | Lausunto kokonaisuudessaan                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | OAS:n muutostarve ja palautteen muu huomioiminen |
|--------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|
|                    | <ul style="list-style-type: none"><li>• Miten suuri osa paliskunnan poroista laiduntaa/käsitellään alueella?</li><li>• Miten suurta osaa poronomistajista hanke koskee suoraan?</li><li>• Jos alueelle sijoittuu poronhoidon rakenteita (esim. erotusaita, kämppä), mikä on niiden merkitys (pääaita vai vähemmän käytetty) paliskunnan poronhoidon kannalta?</li></ul> <p>Lisäksi kaavan valmisteluaineistoista tulee käydä ilmi, miten on arvioitu PHL 53 §:n mukaisen tai sen kaltaisen neuvottelun tarve, neuvottelun suunniteltu ja/tai toteutunut ajankohta, ja tarvittaessa, miten neuvottelu sovitaan yhteen YVA- ja kaavamennettelyn kanssa.</p> |                                                  |

## Mielipiteet

| Mielipiteen esittäjä     | Sisältö                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Kommentit                                                                                                                                           |
|--------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 9 M01 Yksityinen henkilö | <p>OAS ei ollut ainakaan helposti löydettävissä www sivul-tanne koska sitä ei näkynyt eli en yksilöi tarkemmin mitä osaa kommenttini koskee vaan totean yleisluontoi-sesti vastustavani Rahaselän tuulivoimahanketta.</p> <p>Perusteluna esitän useitakin eri näkökantoja aiheeseen:</p> <p>Suurin huoleni on monelta osin hienon ja luonnontilaisen tai sen kaltaisen metsäluonnon pirstoutuminen ja sen rauhan menettäminen. Suojeluunkin erotettuja alueita kaava-alueeseen sisältyy ja toki ihan yleisesti Rahaselän alue on tärkeä metsästyksen kannalta, miten kiväärien kanssa voimme metsästä myllyjen keskellä turvalli-sesti!?</p> <p>Poroelinkeinokin tulisi sentään huomioida, luontoa ei voi korvata millään, nuo rakennelmat teineen ja sähkölinjoi-neen muuttaa alueen ilmeen ja oikeastaan kaiken var-sinkin eläimistön kannalta. Ja nimenomaan huonoon suuntaan.</p> <p>Oletteko miettineet asiaa luontomatkailun ja ylipäättään matkailun kannalta!? Uskallan sanoa ettei vaikutus ole positiivinen matkailuunkaan.</p> <p>Yksi asia toki on sekin että tuulivoima voi vaikuttaa asu-misen viihtyvyyteen ja myös kiinteistöjen hintaan alen-tavasti. En mielelläni edes puhuisi talouden näkökul-masta tässä asiassa mutta monelle maanomistajalle joitten maille mylly ei satu tulemaan,( tuomaan niitä valtavia rahoja joista tuulihatut puhuvat)tulee vain ra-hallisia menetyksiä ja kaiken päälle jatkuva myllyjen ai-heuttama ketutus.</p> <p>Pakko vielä puhua rahasta jolla tätäkin hanketta perus-tellaan ihmisille. Jos ihan pakko tuulimyllyjä on Ranualle laittaa niin olisitte nyt sen verran jämeriä että sallisitte ne vain mahdollisille tuleville kaivosalueille, laajojen turvetuotantoalueitten viereen ja muuten rakennetuille</p> | <p>YVA-selostuksessa ja kaavaselostuksessa ku-vataan hankkeen vaiku-tukset, jotka koskevat mm. luontoa, metsäs-tystä, poronhoitoa ja matkailua.</p> |

| Mielipiteen esittäjä      | Sisältö                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Kommentit                                                                                                                                                        |
|---------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                           | <p>alueille. Älkää ihmeessä salliko tuolla tavalla kuin on suunniteltu että myllyt ovat todella harvassa pilaten todella laajan alueen metsäluontoa. Myös myllyjen korkeutta tulisi voida madaltaa merkittävästi, näin ne eivät näkyisi niin kauas. Pyydän ja vetoan kunnan päättäjät että ajattelette pitkällä tähtäimellä kunnan ja sen luonnon tulevaisuutta.</p> <p>Nykyiset nuoret ja lapset eivät tule kiittämään Ranuaa ratkaisusta joka muuttaa koko kunnan luonteen kesyttömästä ja rohkeasta seteliselkäräntäiseksi. Uskokaa hyvät ihmiset että me emme elä pelkästään leivästä joka tässä tapauksessa tarkoittaa myllyistä saatavaa rahaa eri muodoissa. Luonto on avain menestykseen Ranuallakin mutta riistämällä sitä tuhoamme tulevien sukupolvien mahdollisuuden elää luonnosta ja luonnossa.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                  |
| 10 M02 Yksityinen henkilö | <ul style="list-style-type: none"><li>* Rahaselän tuulivoima-alueen tieverkosto ja myllyt ovat sijoitettu alueen jokaiselle kuivalle maalle, vain suot on jätetty koskemattomaksi. Alueella ei ole enää paikkoja, jossa voisi liikkua vapaasti ilman, että tuulivoimama-alue on lähellä.</li><li>* Vaikutus lähellä oleviin asukkaisiin: Tuulimyllyt min. 2km on liian pieni etäisyys. Välke, valot, infraäänit tulevat vaikuttamaan vakituisten ihmisten elinoloihin.</li><li>* Usean samanaikaisen hankkeiden yhteisvaikutus alueen asukkaisiin liian suuri haitta.</li><li>* Tuulivoima-alueen hanke, kuormittaa mm. alueen vanhuksia ja sekä muita vakituiseen asuvia, heillä on huoli terveydestä sekä mielen hyvinvoinnista.</li><li>* Tuulivoima-alueen hanke huolestuttaa myös ulkopaikkakuntalaisia, joilla on ystäviä alueella, sekä lomalaisia.</li><li>* Asuntojen arvon lasku, varsinkin näin suurten samanaikaisten hankkeiden yhteisvaikutuksen kanssa, täältä tuskin kukaan enää haluaa ostaa taloa.</li><li>* Alueelle ei uskalla tällä hetkellä investoida tai suunnitella liiketoimintaa. Paluumuuttajana on rakennettu, suunniteltu tulevaisuutta puhtaassa ja erämaahan verrattavissa luonnossa, unelmat on jouduttu jättämään odottamaan päätöstä tuulimyllyistä. -&gt; useamman vuoden odotus, kun ei uskalla jatkaa liiketoiminnan suunnittelua.</li><li>* Luonto tarjoaa matkailijoille ja erästäjille aitoja luonnon kokemuksia, varsinkin isoista kaupungeista tulevat eräilijät tulevat hakemaa hiljaisuutta, revontulia, pimeyttä, lintujen laulua. Täällä ei ole valosaastetta, melua eikä ruuhkia.</li><li>* Alueella on ollut tähän asti turvallista elää ja liikkua. Tieverkosto mahdollistaa enemmän kulkijoita tälle kylälle, jolloin maaseudun turvallinen rauha rikkoontuu.</li><li>* liitteenä kartta, jossa on merkitty metson ja teeren soidinalueet.</li><li>* kartasta puuttuu Korkiakummun kota ja kämpä</li><li>* Tuulivoima-alueella on merkittävän suuria maalintujen</li></ul> | <p>YVA-selostuksessa ja kaavaselostuksessa kuvataan hankkeen vaikutukset, jotka koskevat mm. asutusta, yhteisvaikutuksia, metsästystä, luontoa ja linnustoa.</p> |

Sitowise Oy

27.2.2026

| Mielipiteen esittäjä | Sisältö                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Kommentit |
|----------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
|                      | <p>asuinpaikkoja. Varsinkin metsoja on alueella paljon -&gt; tuulimyllyjen myötä linnut joutuvat muuttamaan, jolloin vapaa-ajan harrastukset päättyvät alueen metsästysseuran alueella.</p> <p>* Tiheä tieverkosto mahdollistaa ( jos vielä eläimiä alueella on) tielle metsästäminen joka on laitonta. Metsästyksen eettisyys katoaa, kun asiasta tulee liian helppoa.</p> <p>* Hirvieläimiä on runsaasti -&gt; Eläimet siirtyvät kauemmaksi, metsästysharrastus vähenee.</p> <p>* Maakotkan pesä on alle kolmen kilometrin päässä hankkeen rajasta. Kotkan reviiri ulottuu myös tuulivoima-alueelle. Usein kotka nähty tuulivoima-alueen eteläpäässä.</p> <p>* Eläinten ja lintujen selvityksiä tulee tehdä pidemmällä aikavälillä ja ottaa huomioon vuosittaiset kannanvaihtelut.</p> <p>* Puhtaiden marjojen, sienien ym. luonnon tuotteiden keräämistä ei uskalleta tehdä tuulimyllyjen läheltä.</p> <p>* Luonnonsuojelualueiden läheisyys ja Simojoki, tulee ottaa huomioon, koska vaikutukset ulottuvat myös niihin.</p> |           |